

Čís. 14311.

Nejde o jednání přičící se dobrým mravům soutěže, bylo-li zákazníkům žadajícím určité zboží (Maggi) vydáno jiné zboží, bylo-li však v prodejně vyvěšeno tištěné, dobře čitelné a viditelné upozornění, že se v prodejně prodává jen toto jiné zboží.

Nepřičí se dobrým mravům soutěže, naléváno-li zboží určité firmy do nádob firmy jiné.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1935, Rv II 1065/33.)

Srov. Sb. n. s. trest. čís. 3610, 4008.

Žalobkyně tvrdí, že žalovaný v několika případech prodal zákazníkům, žadajícím »Maggi« do lahviček »Maggi«, jiné polévkové koření. aniž je na to upozornil, domáhá se žalobou, by žalovaný se zdržel a) prodeje polévkového koření, nepocházejícího od žalující, pod označením »Maggi« neb jiným podobným označením tohoto slova, b) vydávati kupujícím, kteří žádají polévkové koření »Maggi«, jiné koření než to, které žalující strana pod tímto označením do obchodu přivádí, c) nalévání jiného polévkového koření než »Maggi« do přinesených lahviček s označením »Maggi« P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobě nevyhověl. D ů v o d y: Žalovaná upozorňovala kupující na to, že v této prodejně se »Maggi« neprodává, nýbrž polévkové koření »Gec«, zvláštními vyvěšenými vyhláškami. Důležitost a závažnost tohoto zvláštního upozornění vyhláškami je zřejma při přihlédnutí k ustanovení § 11 zákona o nekalé soutěži, dle něhož zneužití musí se státi takovým způsobem, že z toho může vzejíti záměna. Žalobkyně žádá v žalobě odsouzení žalované strany k zdržení se vůbec nalévání polévkového koření jiného než »Maggi« do lahviček od »Maggi«, tedy i tehdy, když zákazník chce všeobecně polévkové koření. Žalobní žádání sub c) bylo zamítnouti, když nebylo omezeno na případy, že by podávalo se jiné koření než »Maggi« zákazníkům žadajícím všeobecně polévkové koření bez upozornění. Výroky sub a) a b) navržené neplynou ze skutkového děje předneseného žalobkyní. Žaloba zdržovací dle § 11 lit. a) zák. o nekalé soutěži má za účel donucení odpůrce, aby se zdržel svého závadného jednání, takže žalobní žádost musí vyplynouti z určitého konkrétního protiprávního činu žalobcem tvrzeného a rozsudek vyhoví žádosti té, když tento konkrétní protiprávní čin byl prokázán. Žalobou zdržovací nelze se domáhati všeobecně toho, aby se žalovaný zdržel jakýchkoliv jednání, jež by byla způsobila poškoditi žalobce v soutěži, nýbrž jen toho, aby žalovaný neopakoval to, čeho se již dopustil a zdržel se jednání, jež dle své skutkové povahy rovnají se tomu, co již bylo spácháno. Tato jednání musí žalobce popsat (rozh. čís. 1087 sb. n. s.). Žalobkyně popisuje závadná jednání pouze tak, že zaměstnanec naplnil ženám žadajícím polévkové koření »Maggi« do lahviček od »Maggi« jiné polévkové koření, aniž je na to upozornil. Více tvrzeno nebylo. Tento skutkový děj opravňuje tedy — je-li prokázán — aby žalovaná byla uznána povinnou k zdržení se tohoto konkrétního jednání. Rozsudek mohl by tedy přiznati jen to, co souhlasilo s tímto skutkovým

základem. Žalobkyně netvrdila vůbec, že žalovaná prodávala pod označením »Maggi« nebo jiným podobným označením tohoto slova polévkové koření jiné (»Gec«), takže není zdůvodněn petit žalobní uvedený sub a). Netvrdila také, že žalobkyně vydávala kupujícím, žádajícím »Maggi«, jiné koření než »Maggi« pod označením »Maggi«. Jednání žalobkyně tvrzené nepřiléhá vůbec k žalobnímu nároku uvedenému pod b). Tyto dvě části žalobní žádosti musí tedy již z důvodů právě uvedených býti zamítnuty. Žalobní žádání lze vůbec označiti za nesprávně formulované, nevyplyvající z přednesu stran, rozsudek pak vyhovujícím petitům a) a b) není zdůvodněn prokázaným skutkovým dějem. Z jediného konkrétního způsobu chování se žalované nelze žádati soudní ochranu proti jiným možným, ale ve skutečnosti neprovedeným zásahům do právní sféry žalobkyně. Otázku, zda bylo závadným naplňování lahviček od firmy »Maggi« jiným polévkovým kořením, když žádali kupující zboží »Maggi«, jest řešiti s přihlédnutím k znění zákona o nekalé soutěži (§ 11), nutno tedy zkoumati, zda žalovaná strana — když jest zjištěno, že dotyčné osoby chtěly polévkové koření »Maggi«, jednala tak, aby jednání její bylo kvalifikováno ve smyslu § 11 zákona o nekalé soutěži, čili zda prodávala do lahviček od »Maggi« osobám těm výrobky jiné takovým způsobem, že z toho mohla vzejíti záměna pro průměrné občanstvo. Odvolací soud nesouhlasí s názorem zastávaným žalobkyní, že ani případné poučení resp. upozornění kupujícího je bezvýznamné nezabavujíc odpovědnosti a že nemůže míti vlivu na posouzení konkrétního případu po stránce právní. Nelze přece slova »takovým způsobem« použítá v zákoně eliminovati nebo je pokládati za bezvýznamná; nutno právě v každém jednotlivém případě zkoumati vliv všech okolností, za nichž prodej se stal, na průměrného zákazníka. Žalobkyně musila by dokázati, že záměna mohla vzejíti. Žalovaný může dokazovati, že možnost záměny tu nebyla. To dokazovala žalovaná svým přednesem, že nařízeno bylo všem zaměstnancům, že zákazníci nesmějí býti ponecháni v pochybnostech, že se jim prodává zboží »Gec« a že bylo to vždy zákazníkům sděleno, vedle toho pak, že z nařízení jejího v prodejně bylo vyvěšeno upozornění, že v této prodejně jest na skladě výhradně polévkové koření »Gec«. A tu zjišťuje odvolací soud, že v prodejně dotyčné od doby, kdy započato v ní s prodejem polévkového koření »Gec«, na místě dobře viditelném za prodejním pultem bylo vyvěšeno tištěné upozornění dobře čitelné velkého rozměru s písmenami značných rozměrů, hlásající, že v této prodejně se prodává jenom polévkové koření »Gec«, při čemž osoba u pultu stojící byla od něho vzdálena jen asi 2 m. Velmi dobře viditelná vyhláška shora uvedená byla úplně postačitelna k tomu, aby zákazníci, kteří chtěli koupiti polévkové koření »Maggi« upozornila, že v tomto obchodě je dostati nemohou, aby tedy nahradila ústní upozornění, které za tohoto stavu v čilejším styku obchodním není nutno, a nelze ani přísně pro každý jednotlivý případ požadovati, a to tím méně, když lze také předpokládati, že v kruzích konsumentů v této prodejně nakupujících se ihned rozšíří vědomost o tom, jaké zboží tato prodejna má na skladě. Jednotlivý konsument, který zboží nějaké kupuje, pravidelně se rozhlíží po plakátech, jež obvykle v obchodech bývají, a jest tedy oprávněný úsudek, že zákazník chtějící polévkové koření, onoho výrazného plakátu si pravidelně všimnul. Žalující strana ani netvrdí ve

svých přednesech, že žalovaná výrobek »Gec« prodávala jako »Maggi«, že tedy výslovně zákazníky klamala. Ani při zjištěném skutkovém základu nejednala žalovaná takovým způsobem, aby byla záměna možná, poněvadž bylo tu viditelné upozornění a každý si mohl uvědomiti podle něho, co dostává. Jest na bíle dni, že záměna ve smyslu zákona nebyla možná u žen L-ové a K-ové, které byvše vyslány žalobkyní za určitým účelem věděly, že zboží »Maggi« v prodejně této nedostanou. U zákazníků, kteří přišli by za svým vlastním účelem, nebyla možnost záměny dána z důvodů shora uvedených, a tím není dána plná podstata zneužívání ve smyslu § 11 zákona o nekalé soutěži, poněvadž schází jednání tak kvalifikované, jak zákon žádá. Zákon o nekalé soutěži nelze vykládati tak přepjatě přísně, aby znemožněna byla každá konkurence, zejména konkurence slušná. Nutno přihlížeti k způsobu a povaze použitých prostředků. Při prokázaných opatřeních, jež učinila žalovaná, jest za to míti, že jednala tak, jak lze za daných poměrů na obchodníku slušně žádati. Zaměstnanci prodejny žalované řídili se nařízením jim daným a obyčejně poučovali v jiných případech, než soud první stolice zjistil kupce, žádající »Maggi«, že tento výrobek nemají. Z toho plyne, že obyčejný postup zaměstnanců žalované, i když není prokazatelný ve všech případech bez výjimky (případ L-ové a K-ové), byl zachováván a byl takový, že jednání žalované v celku odpovídalo požadavkům slušné soutěže. Odvolací soud neshledává také za srovnatelné s intencemi zákonodárce, aby zakazováno bylo žalované vůbec nalévání jiného polévkového koření než »Maggi« do přinesených lahviček od »Maggi«, jak to navrhla žalobkyně pod c). Zákaz takový nehledě k tomu, že nepřiléhá k zjištěnému skutkovému stavu a není zdůvodněný, když kupující chce polévkové koření vůbec jakékoliv, není také dobře srovnatelný s názory, o tom, co v obchodě je zavržitelné a co je dovoleno. Z přednesu stran a zejména z vývodů uváděných v odvolacích spisech je zřejmo, že názory obchodnických kruhů (komor) se rozcházejí v tom, zda přičítá se dobrým mravům nalévati zboží určité firmy do nádob firmy jiné. Pouhá okolnost vnější, že kupující přinese si nádobku od firmy, jejíž zboží však nežádá, nemůže býti za všech okolností pokládána za jeho vůli, že chce právě zboží této firmy, a zájem firmy, jež na nádobce jest vyznačena, nelze stavěti tak vysoko, aby stavěn byl nad zájem konsumenta, jenž chce zboží jakékoliv a spokojí se se zbožím jiným. Proto nelze prodej zboží »Gec« v takových případech pokládati za zavržitelný. Z uvedených důvodů nebylo správné, že vyhověno bylo návrhu uvedenému pod c). V celku pak nemá podkladu pro to, aby shledána byla v jednání žalované nekalá soutěž v tom smyslu, jak ji definuje zákon.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. Nesejde příliš na tom, posuzuje-li se věc podle § 1 zákona proti nekalé soutěži nebo podle § 11 odst. 3 c. z., protože v obou případech má zákon na mysli jednání, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže. Závadnost pozastaveného jednání žalované strany pro oba případy dovozuje žalobkyně v podstatě z toho, že na její úkor mohlo dojít k záměně jejího zboží se

zbožím jiným. Lze souhlasiti s názorem žalobkyně, že by stačila možnost záměny v zákaznických kruzích a že by tu šlo o právní posouzení, protože by taková možnost mohla tu býti, třeba k záměně nedošlo, jako zase naopak nemusila by zde býti již proto, že v konkrétním případě k záměně došlo. Žalobkyně sama správně vystihla podstatu věci, spatřujíc nekalost jednání v tom, že obchodník podstrčil zákazníkovi, který žádal určité zboží, třeba zboží její značky »Maggi«, jiné zboží — »Gec«. Správné je, že by tu stačilo již, že tak učinil jaksi mlčky, že ho totiž neupozornil na pravý stav věci, kdyby zákazník podle povahy konkrétního případu byl v této podstatné otázce na pochybnostech. O to právě jde v souzeném případě, lze-li podle opatření, jež žalovaná podle zjištěného skutkového děje učinila, a podle jiných okolností, mluvit o tom, že žalovaná zákazníkům jiné zboží podstrčila. Na tuto otázku odpověděl odvolací soud právem záporně. Bylo sice zjištěno, že ony zákaznice uvedené v rozsudku prvé stolice skutečně žádaly koření »Maggi« a že místo něho dostaly do lahvíček od »Maggi« jiné koření »Gec«. Nebylo však zjištěno, že tyto zákaznice pravý stav věci neznaly a že byly skutečně přesvědčeny o tom, že dostaly »Maggi«. Pokud žalobkyně buduje na opaku, činí tak neprávem a bez podstaty. Skutečnost, že ono upozornění neviděly, nevylučuje ještě, že ono upozornění bylo dobře viditelné, jak to soud zjišťuje. Žalobkyně sama v dovolání poukazuje k rozdílu v cenách, že totiž naléváno bylo laciné polévkové koření, nedbá však toho, že tento rozdíl v ceně je zajisté také podstatným znakem pro posouzení otázky, jakého koření se vlastně zákazníkovi dostalo a mohl-li si uvědomiti, o které koření za zjištěných jinak okolností ve skutečnosti šlo, třeba nebyl právě výslovně ústně na to upozorněn. Z těchto konkrétních případů nelze proto ještě usouditi, že u oněch zákaznic došlo k záměně a že tu (u nich) zaměnitelnost — objektivně — byla. Jestliže však se žalovaná náležitě postarala o to, aby zákazníci pravý stav věci poznali, pak nemůže býti řeči o tom, že se žalovaná snažila zákazníkům podstrčiti své nebo jiné zboží místo zboží žalobkyně a že se tak dostala do rozporu s dobrými mravy soutěže. Žalobkyně tu neprávem buduje na oněch konkrétních případech, při nichž ani nebylo dokázáno, že došlo k záměně, případně že ony osoby opravdu byly přesvědčeny, že dostaly žádané »Maggi«, a neprávem poukazuje k tomu, že prý si zákazníci návštěví zpravidla nevšímají anebo že by mohlo jíti o zákazníky krátkozraké nebo dokonce negramotné. V tomto směru neprávem poukazuje k čís. 11539 sb. n. s., v němž otázka taková nejvyšším soudem řešena nebyla. Byla-li učiněna taková opatření, jež odvolací soud právem považuje za dostatečná, pak ovšem nelze s žalobkyní souhlasiti, že by žalovaná za těch okolností nabízela koření »Gec« pod označením »Maggi« nebo pod označením jiným, že by tu podstrkovala své koření za cizí, takže padá nárok v odst. a) i b) výroku, jmenovitě když bylo zjištěno, že zaměstnanci žalovaní řídí se příkazem a pravidelně zákazníky na pravý stav věci upozorňují. Pokud jde o odst. c) žalobní prosby, stačí poukázati ke správným důvodům odvolacího soudu. Žalobkyně neprávem poukazuje v dovolání k rozh. nejvyššího soudu čís. 1428 sb. n. s. V souzeném případě jde pouze o to, přičí-li se jednání pod c) žalobní prosby předpisům zákona proti nekalé soutěži, nikoli o to, jak by mohlo býti jednání žalované posuzováno s hlediska zákona

k ochraně známek, nehledíc ani k tomu, že ve zmíněných rozhodnutích nebyla řešena otázka, je-li takové jednání (c) trestné podle zákona známkového vůbec a za všech okolností, jak si to žalobkyně vykládá. S hlediska zákona proti nekalé soutěži nelze uznati žalobní nárok odst. c) — a to jmenovitě v té všeobecnosti, jak jej činí žalobkyně, — za opodstatněný. Není-li zde jednání odporujícího dobrým mravům soutěže, případně umožňujícího záměnu zboží, netřeba řešiti otázku, bylo-li jednání ono způsobilé poškoditi žalobkyni ani předpisem § 17 c. z.

Čís. 14312.

Změnily-li se po prodeji zboží na úvěr majetkové poměry ve smyslu § 1052 obč. zák. v neprospěch kupitele, nemusí sice prodávatel plniti, nemůže však jednostranně modifikovati kupní smlouvu tak, že by si osoboval právo plniti jen proti hotovému zaplacení.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1935, Rv I 821/33.)

Žalobce domáhá se žalobou zaplacení kupní ceny zboží, jež mělo býti podle objednávky žalované ze dne 21. května 1931 dodáno žalované na úvěr do září 1931. Účet za ně byl splatný 16. listopadu 1931. Žalobce zboží nedodal, nýbrž v době, kdy mělo býti zboží dodáno, poslal žalované účet na toto zboží a napsal, že zboží bude odesláno, jakmile žalovaná zaplatí dřívější účty. Žalovaná ale již před tím žádala žalobkyni, aby objednávku ze dne 21. května 1931 stornovala. Dne 24. listopadu 1931 bylo o jmění žalované zahájeno vyrovnací řízení. Nižší soudy uznaly podle žaloby, první soud z těchto důvodů: Žalovaná namítá, že žalobce zboží dosud nedodal, ač je měl dodati v září 1931, a nemá tudíž nároku ani na zaplacení vyrovnací kvoty, natož na celý obnos. Naproti tomu uvádí žalobce, že žalovaná byla v zaviněném prodlení se zaplacením dřívějších dodávek, takže žalobce byl oprávněn zbytek objednávky zadržeti, dokud žalovaná nedostojí dřívějším závazkům. Žalovaná byla v době objednávky a i později v prodlení se zaplacením účtů znějících na 3.718 Kč splatných dne 15. června 1931. Žalovaná byla několikrát upomínána o zaplacení, avšak neplatila a žádala, aby žalobce objednávku ze dne 21. května 1931 stornoval. Tento návrh však žalobce nepřijal a, když mělo býti objednané zboží v září dodáno, poslal žalované účet za toto zboží a napsal, že zboží bude odesláno, jakmile žalovaná zaplatí dřívější účty. Žalobce byl oprávněn zadržeti poslední dodávku s ohledem na špatné majetkové poměry žalované, které se projeví tím, že účty po objednavce splatné přes upomínky nezaplatila (§ 1052 obč. zák.). Stačí, že projevil ochotu objednávku splniti, jakmile žalovaná zaplatí. Na takovéto smlouvy žádnou stranou dosud nesplněné, nemá vyrovnací řízení vlivu (srovnej rozhodnutí čí. 5428 sb. n. s.).

Nejvyšší soud změnil rozsudky nižších soudů a žalobu zamítl.

Důvody:

Jde o prodej a koupi na úvěr šestitýdenní a žalobkyně měla tedy plniti předem na úvěr. Žalobkyně však předem neplnila, protože se po-